

Asia Times: Myanmarový konflikt zvyšuje riziko další proxy války mezi USA a Čínou a Ruskem v Asii

- editor007 | 21. června 2024

MYANMAR: Občanská válka v Myanmaru nemá pozornost jako konflikty na Ukrajině či v Gaze, ale zájmy soupeřících velmocí mohou ještě určit směr a délku trvání tohoto konfliktu v Asii.

Konflikt v Myanmaru mezi juntou a odbojovými skupinami vyvolal obavy z možné zástupné války mezi Spojenými státy a jejich spojenci a Čínou a Ruskem, napsal článek Bertila Lintnera pro Asia Times. Podle autora USA podporují protipřevratovou vládu národní jednoty (NUG), zatímco Čína a Rusko stojí na straně junty. Čína, která má v Myanmaru značné investice, má na výsledku války eminentní zájem, ale chce se vyhnout přílišnému poškození vlastních zájmů. USA se zdržely přímého vyzbrojování odbojových skupin, ale poskytly NUG neletální pomoc. Zaměření na čínské zájmy v Myanmaru by mohlo být pro USA strategickým tahem, pokud chtějí konflikt eskalovat.

Odbojové skupiny však dosud na čínské zájmy neútočily. Pokud by se USA chtěly do konfliktu více zapojit, musely by pravděpodobně koordinovat své kroky s Thajskem, které má rovněž zájem na stabilitě Myanmaru. USA tak naléhají na Thajsko, aby podpořilo NUG a další exilové síly operující z jeho území.

USA mohou tajně poskytovat pomoc odboji v Myanmaru, možná prostřednictvím složek thajské armády a jejich etnických vazeb. Tato pomoc však nedosahuje takové úrovně, aby mohla významně ovlivnit válku nebo ohrozit zájmy Číny. Čína má silnou motivaci uplatňovat vliv na konflikt v Myanmaru. Je to jediná sousední země, která Číně poskytuje přímý přístup do Indického oceánu, aniž by musela procházet přes Jihočínské moře nebo Malacký průliv. Tyto námořní body by mohly v případě konfliktu potenciálně zablokovat Spojené státy. Toto spojení má zásadní význam pro čínský obchod a dovoz energie. Čína investovala do infrastrukturních projektů, jako jsou ropovody a plynovody, dálnice a vysokorychlostní železnice v Myanmaru, včetně rozvoje hlubokovodního přístavu a zvláštní ekonomické zóny. Tyto projekty jsou součástí čínsko-myanmarového hospodářského koridoru a Peking bude tyto zájmy chránit před jakýmkoli domnělým narušením.

Čína využila západních sankcí na Myanmar k posílení přeshraničního obchodu. Během následujících deseti let prodala Čína Myanmaru vojenské vybavení v hodnotě více než 1,4 miliardy dolarů, včetně letadel, námořních plavidel, těžkého dělostřelectva, protiletadlových děl a tanků. Čína rovněž pomohla modernizovat myanmarské námořní základny a poskytla radarové systémy. Myanmarské armádě však závislost na Číně nevyhovovala a snažila se diverzifikovat své zbrojní zakázky pěstováním obranných vazeb s Ruskem. Myanmar nakoupil v Rusku vyrobené stíhačky MiG-29 a vrtulníkové bitevníky Mi-35 Hind, které se v současnosti používají proti odboji.

Rusko dodává Myanmaru těžké zbraně a od ukrajinských prodejců získává tanky a obrněné transportéry. Na jednom z myanmarských letišť byli spatřeni ruští vojenští instruktoři, kteří pravděpodobně pomáhali s údržbou bitevních vrtulníků. Od 90. let 20. století studovalo v Rusku více než 5 000 myanmarských vojáků a vědců. Není jasné, zda Rusko stále prodává Myanmaru zbraně. V únoru 2023 však ruský Rosatom a myanmarské ministerstvo vědy a techniky podepsaly dohodu o výstavbě jaderné elektrárny. Zapojení Ruska do války nelze vysvětlit pouze obchodními dohodami. Sovětský svaz měl kdysi v Asii moc a spojenectví. Po jeho rozpadu se to změnilo. S vládou Vladimira

Putina se část staré slávy Ruska obnovila a Čína se stala spojencem proti Spojeným státům.

Vliv Ruska na jeho staré spojence se snížil, i když konkrétně v Myanmaru našlo nového partnera. Myanmarská armáda se spoléhá na ruskou leteckou sílu, včetně vrtulníků, která se zaměřuje na oblasti ovládané odporem, což může způsobit civilní oběti. Naproti tomu Čína byla ve vztahu k nepopulární myanmarské juntě opatrnější a neuskutečňovala s jejími představiteli žádné významné návštěvy. Kromě toho už v zemi došlo k protičínským demonstracím, při nichž protestující kritizovali právě reakci Číny na převrat.

Podle zprávy OSN prodala Čína od převratu údajně Myanmaru zbraně v hodnotě 267 milionů dolarů. Čínské zbraně však získává i odboj na severu prostřednictvím Sjednocené armády státu Wa (UWSA). Čína se postavila do pozice jediné vnější mocnosti, která je schopna zprostředkovat mír a pomáhá vyjednat příměří mezi některými armádami etnického odporu a vládnoucím režimem, připomíná dále článek. Čína může brzy zasáhnout do konfliktu v Arakanském státě, kde Arakanská armáda rovněž získala zbraně od UWSA. Čínská strana svoje zapojení zdůvodňuje blízkostí konfliktu ke strategickému přístavu Kjaukphuy. Rusko mezitím přivítalo myanmarského vojenského vůdce a zúčastnilo se některých vojenských akcí. Před převratem Rusové a jejich myanmarské protějšky údajně oslavovali otevření vojenského komplexu spojeného s dětmi vojenského vůdce a zároveň diskutovali o připravovaném převratu.

Spojené státy na druhé straně vyjádřily vážné znepokojení nad situací v Myanmaru a vydaly prohlášení na podporu demokracie, svobody, lidských práv a spravedlnosti. Na důkaz své podpory uvalily USA sankce na členy Rady státní správy (SAC) a jejich obchodní zájmy. Kromě toho USA vyčlenily 100 milionů dolarů na pomoc, z nichž 75 milionů dolarů půjde na programy pomoci uprchlíkům v Thajsku a Indii a 25 milionů dolarů na technickou podporu a neletální pomoc vládě národní jednoty (NUG), která vznikla po převratu. USA rovněž vyčlenily prostředky na programy správy věcí veřejných, dokumentování krutostí a pomoc politickým vězňům, Rohingům a dezertérům z armády. USA mezitím budují nový generální konzulát v thajském Čiang Mai, což je považováno za součást širšího úsilí o posílení zpravodajských kapacit USA v regionu. Město Čiang Mai má za sebou historii hostování diplomatických misí a zpravodajských operací USA, která sahá až do roku 1950, kdy sloužilo jako základna pro podporu nacionalistických čínských sil.

Vojenský zpravodajský terminál v Čiang Mai sloužil jako komunikační uzel mezi USA a zpravodajskými pracovišti v jihovýchodní a východní Asii. Podobné zařízení monitorovalo rádiový provoz v severním Myanmaru a Jün-nanu. Zachycené zprávy překládali čínští a barmští odborníci. Hlavním cílem pak byla Čínou podporovaná Komunistická strana Barmy (KSB). „Sloní klece“ zastaraly, protože nyní jsou k dispozici pokročilejší metody sledování. USA a jejich spojenci vytvářejí aliance jako AUKUS a Quad, aby čelili čínskému vlivu v této části světa. Součástí této strategie je navíc výstavba rozsáhlého konzulátu USA v Čiang Mai a podpora prodemokratického hnutí v Myanmaru. Myanmar se tak může ocitnout v nové geopolitické bouři, nad kterou má jen malou kontrolu.

ZDROJ: Asia Times / Argument